

SON PORTRE | FINAL PORTRAIT

"En kötüsü de şu ki: bir resim üzerinde ne kadar çok çalışırsanız,
bitirmek o denli imkansız olur." -Alberto Giacometti

Yazan ve Yöneten

Stanley Tucci

James Lord'un hatıraları olan 'A Giacometti Portrait / Bir Giacometti Portresi' adlı eserinden uyarlanmıştır.

Tür: Biyografi, Komedi, Dram

Dil: İngilizce, Fransızca, İtalyanca

Süre: 90 Dakika

OYUNCULAR

Geoffrey Rush

Armie Hammer

Tony Shalhoub

Sylvie Testud

Clémence Poésy

YAPIMCILAR: Gail Egan, Nik Bower, Ilann Girard

YAPIM TASARIMI: James Merifield

GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ: Danny Cohen

KOSTÜM TASARIMI: Liza Bracey

SAÇ & MAKYAJ TASARIMI: Catherine Scoble

KURGU: Camilla Toniolo

MÜZİK: Evan Lurie

OYUNCU SEÇİMİ: Nina Gold

TÜRKİYE İTHALAT: MARS PRODÜKSİYON

DAĞITIM: BAŞKA SİNEMA

Mars Prodüksiyon Basın Sorumlusu:

Duygu Polat

duygu@marsfilm.net

ACADEMY AWARD® WINNER
GEOFFREY RUSH
ARMIE HAMMER
CLÉMENCE POÉSY
TONY SHALHOUB
SYLVIE TESTUD

BASED ON A TRUE STORY

"LOVINGLY MADE,
MINUTELY OBSERVED AND
DELICATELY COMEDIC"
THE HERALD
★★★★★
THE GUARDIAN

"GIACOMETTI IS PLAYED WITH
EXPLOSIVE ECCENTRICITY
BY GEOFFREY RUSH"
★★★★★
FINANCIAL TIMES
★★★★★
TOTAL FILM

A FILM BY STANLEY TUCCI

OFFICIAL SELECTION
EDINBURGH
INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL
2017

FINAL PORTRAIT

THE SEARCH FOR PERFECTION NEVER ENDS

15 STRONG LANGUAGE,
SEX REFERENCES

67e Internationale
Filmfestspiele
Berlin

RIVERSTONE PICTURES presents in association with HANWAY FILMS A POTBOILER PRODUCTION in association with OLIVE PRODUCTIONS, ARSANA INTERNATIONAL and LOWSON PRODUCTIONS GEOFFREY RUSH ARMIE HAMMER FINAL PORTRAIT
CLÉMENCE POÉSY TONY SHALHOUB SYLVIE TESTUD with NINA GOLD and CATHERINE SCOBLE COSTUME DESIGNER LIZA BRACEY MUSIC BY EVAN LURIE EDITOR CAMILLA TONIOLO PRODUCTION DESIGNER JAMES MERIFIELD DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY DANNY COHEN EXECUTIVE PRODUCERS MICHAEL S. CONSTABLE
PRODUCED BY DEEPAK NAYAR FRED HOGGE TED BLUMBERG WRITTEN BY GAIL EGAN NIK BOWER ILLANN GIRARD BASED ON 'A GIACOMETTI PORTRAIT' BY JAMES LORD DIRECTED BY STANLEY TUCCI
© Mars Film Company Limited 2017

vertigofilms

IN CINEMAS 18TH AUGUST

VertigoFilmsUK

SİNOPSIS

Ünlü sanatçı Alberto Giacometti, Paris'te eski dostu Amerikalı yazar James Lord'a rastlar ve çok enteresan bir yüzü olduğu için bir portresini çizmek için ısrar eder. Kendi stüdyosunda yapacağı tablo, sonuçta yalnızca birkaç gününü alacaktır. Teklif karşısında Lord'un gururu okşanır ancak günler haftalara, haftalar aylara eklenip de portrenin bitişine dair tünelin ucunda bir ışık görünmediğinde Lord, bu kararsız dahi tarafından tüm yaşamına el konulduğunu fark eder. Keyif ve hayal kırıklığı arasında gidip gelen Lord, en sonunda Giacometti'nin kaotik aklının matematiğini çözümler ve bizler de onlarla birlikte bir dahinin başyapıtlarından birinin tamamlanışına şahit oluruz.

YAPIM HİKAYESİ

Filmin uyarlandığı kitap: James Lord'un yazdığı 'A Giacometti Portrait / Bir Giacometti Portresi'; Alberto Giacometti ve James Lord'un son görüşmesini konu alıyor. Genç ve varlıklı bir Amerikalı olan James Lord, Paris'e yaptığı düzenli yolculuklardan birinde Giacometti ile tanışır. Giacometti Lord'a, çizeceği son portre için poz vermesini teklif ettiğinde on yılı aşkın süredir arkadaşlırlar. Giacometti, Lord'un yalnızca bir akşamüstünü alacağına söz vermesinden sonra Lord ve Giacometti, son derece ciddi 18 seans boyunca portreyi tamamlamaya uğraşacaklardır. Süreç ise ancak ve ancak Lord'un Giacometti'yi artık tuvale daha fazla bir şey ekleyemeyeceği ya da ondan bir şey alamayacağına ikna ettiğinde biter. Giacometti, söz vermiş olduğu gibi Lord'a yaptığı portreyi hediye eder. Daha sonrasında bir tane daha portre yapmak ister ancak Giacometti iki yıl sonra vefat eder. İki dost, son portrenin ardından bir daha hiç görüşmemiş olurlar. Portre ise 1990 yılında 20,000,000 Dolar'ın üzerinde bir rakama satıldı.

Giacometti, Egan'ın en sevdiği sanatçıydı. Filme dahil olduğu sırada Geoffrey Rush'ın halihazırda başrol oynayacağı kesinleşmişti. Egan, senaryoyu şevkle okudu. Kendi ağzından yaptığı yorum ise: "Çok güzel yazılmış bir senaryoydu. Sanatçı olmanın ne demek olduğunun özünü yakalamıştı. Bayılmıştım ve Stanley'e gidip ekibe katılabilir miyim diye sordum."

Lord karakterini oynayan Armie Hammer da dahil olmak üzere diğer tüm oyuncularını cast direktörü Nina Gold bir araya getirdi. Öncesinde Tucci, Hammer'ın biraz fazla yakışıklı olduğundan dolayı endişeliydi ancak Hammer, Lord'u oynarken çok iyi bir iş çıkardı.

Egan'ın hatırladığı üzere: "Armie Geoffrey'nin Giacometti'si için biçilmiş kaftandı. O ve Stanley tanışır tanışmaz; Armie rolü aldı. Stanley, Annette ve Caroline rollerinin Fransız oyuncular tarafından canlandırılmasını çok istemişti. Şanslıyız ki Sylvie Testud ve Clémence Poésy senaryoyu okuyup çok sevdiler ve bizimle çalışmayı kabul ettiler." Testud, Annette rolünde Giacometti'nin uzun süreli cefakar eşi rolünü, Poésy ise Giacometti'nin bir hayat kadını olan, ilham perisi ve saplantı haline getirdiği sevgilisini canlandırdı.

Tüm kadro için Egan ekliyor: "Bu denli yetenekli bir ekiple çalıştığımız için son derece şanslıydık. Eminim ki bu, Stanley'nin cazibesi ve güzel yazılmış senaryomuz sayesinde oldu."

Film, Twickenham Stüdyolarında ve Londra yakınlarındaki dış mekanlarda, 1964 Paris'i tasvir edilerek çekildi. Filmin başarılı olmasını sağlayacak kilit nokta ise çoğu sahnenin çekildiği Giacometti'nin stüdyosunu tekrar yaratmaktı. Bu stüdyo yaratımı ise yapım tasarımcımız James Merifield'in kurduğu set ile mümkün oldu. Yeniden kurmak, gerçek stüdyoyu kullanmanın yanında daha az maliyetli bir seçenektir. Egan, set ile ilgili yorumlarında; "Görüntü Yönetmeni Danny Cohen ve ışık teknisyeni olan Paul McGeachan sayesinde kurulan bir ışık düzeneğiyle günün her saati çekim yapabiliyorduk. Bulutlarımız, gün ışığımız, yağmurumuz vardı. Çekimi bir düğmeye basarak gündüzden geceye, tekrar gündüze ve tekrar geceye çevirebiliyorduk. Dahiyane bir şeydi."

Merifield, stüdyoyu yeniden inşa etmek için birçok film ve fotoğraftan referanslar aldı ve çok detaylı çalıştı. Gerçek boyutlarına göre biraz daha büyük inşa edilen stüdyoda oyuncuların ve ekibin etrafta rahatça hareket edebilmesi sağlandı ancak diğer tüm açılardan oldukça gerçeğe uygundu.

“Bir hayli görünür olan, adeta oyuncuların birine dönüşen bir stüdyo oldu.” diyor Merifield.

Film, daha çok karakterler, aralarındaki ilişkiler ve spesifik bir sanat eseri üzerine olduğu için geri kalan eserler stüdyonun arka planında ve aslında uygun bir ortam yaratması için gösterildi. O dönem Giacometti'nin stüdyosunda bulunan diğer tüm tablo ve heykeller dört sanatçı tarafından yeniden yapıldı. Giacometti Vakfı, stüdyodaki diğer çalışmaların aslına uygun olması konusunda oldukça titiz davrandı. Vakfın temsilcileri Fransa'dan sete geldiler ve sanatçılarla birebir çalıştılar.

Stüdyonun yaratılmasının yanı sıra yapım ekibi, Londra sokaklarında 1960'lar Paris'ine uygun olabilecek mekanlar buldular. Merifield ve ekibi restoranları, salonları, kafeleri ve diğer tüm mekanları buldular ve beraberinde iyi yerleştirilmiş döneme uygun eşyalar ve görsel efektler ile Londra'yı Paris'e dönüştürdüler.

Karakterlerin arasındaki ayrımlar için kostümler çok önemli bir unsurdu. Kostüm tasarımcımız Liza Bracey; Giacometti'nin her zaman giyim tarzını koruduğunu vurguluyor; tüvit ceket, gömlek, kravat ve pantolon. “Kıyafetleri, sanki her zaman onları giyiyor, onlarla yaşıyor gibi görünüyordu. Oldukça kaotik, tozlu ve yıpranmış.”

Rush ve Giacometti'nin görünümünde çarpıcı benzerlikler var. Fizik olarak birbirlerinden çok farklılar ve oyuncu kendi dönüşümü için yine de kostümlere ihtiyaç duyuyor. Bracey'nin dediğine göre “Rush uzun boylu ve zayıf, Giacometti ise kısa ve geniş. Biz de kıyafetlerini doldurduk ve ona daha büyük pantolonlar ve görünüşünü tamamlayacak şeyler verdik.”

Görünüş olarak Lord, tertemiz giysileriyle Giacometti'nin tam zıttı olsa da yine de süreç boyunca portresinin tamamlanması için aynı kıyafetleri giymek zorunda kalıyor. Tablonun yapım süreci uzadıkça iki adam arasındaki tansiyon artıyor ve Lord'un açık renk pantolonları kirlenmeye başlıyor. Bracey'e göre Lord, diğer karakterlerden çok daha farklı bir dünyadan olsa da “sonuna geldiğinde kıyafetlerinin kirlenmesiyle bile, yine de o stüdyoya ait olmuyor.”

Gençken çok alımlı görünen Annette ise, 1960'lara gelindiğinde demode kalmış. Bracey ekliyor: “Sylvie Testud'u demode göstermek zordu ancak stüdyo ve ek çekimlerin yapıldığı caddeler soğuk, pis ve rahatsız olduklarından Sylvie Testud da katmanlandı ve büyük yün hırkalara büründü. Kontrast olarak Caroline ise filmin renk paletine bambaşka bir boyut getiriyor. Bracey'e göre Caroline “gençliği ve ışığı getiriyor” ve ekliyor; “filme kostüm olarak can veriyor”.

Düşük bütçeyle bu hikayeyi perdeye taşımakta sayısız zorluk vardı ancak film, beklentinin üzerinde sonuç verdi. Egan'a göre “Asla şikayet etmeyen ve desteklemek için elinden geleni yapan bir oyuncu kadrosu ve var olanın üzerine çıkmaya gönüllü bir ekip ile her şey mümkün.”

STANLEY TUCCI - RÖPORTAJ (Yazar ve Yönetmen)

Biyografik filmlerden hoşlanmam. Bir kişinin yaşamını bir buçuk iki saate nasıl sığdırırsınız hiç bilmiyorum. Karakter bazlı olmak yerine olay bazlı filmler oluyorlar. Biz başı sonu belirli olan bir periyoda odaklanarak kişinin hayatından nüveler toplamayı seçtik. Giacometti'nin yaşamından farklı deneyim, durum ve olayları derleyerek bu iki haftanın içine serpiştirerek onun dünyasını yaratmaya çalıştım ve bu sayede izleyiciye onun stüdyo içinde ve dışında nasıl biri olduğunu hissettirmeye çalıştım.

Giacometti'nin işlerinin büyük hayranıyım. Her zaman hayranı olmuştum. 'Bir Giacometti'nin Portresi' de dahil olmak üzere onun hakkında okumalar yaptım. Bu kitabı ise yaklaşık 25 yıl kadar yanımda taşıdım. Bu filmin senaryosunu ise on yıl önce yazmıştım, ya da daha bile öncesinde olabilir. Yaratım süreci her zaman benim ilgilendiğim bir konu olmuştur. Sanatçı neyi neden yapar ve tabii bir de sanatçının işleri ve toplumla ilişkisiyle ilgiliydim. Lord'un bu küçük kitabında Giacometti ve yaratım süreci çok iyi tasvir edilmişti. Bence bu eser, yaratım süreciyle ilgili yazılmış en iyi kitap ve fikrimce hangi sanat dalından olursa olsun herkes için bir kutsal kitap niteliğinde olmalı.

Giacometti, zamanının en çok konuşulan sanatçılarından biriydi. Aynı zamanda da inanılmaz komikti ve hiciv konusunda bir ustaydı.

Geoffrey Rush çok iyi bir oyuncu. Onu her zaman çok beğenmişimdir. Tabii, Geoffrey'e bakar bakmaz Giacometti ile olan benzerliğini görebilirsiniz. Yine tam anlamıyla Giacometti'ye benzeyebilmesi için bazı asgari değişikliklere ihtiyaç vardı. Fiziksel görünüşleri bir hayli farklıydı, vücudu bambaşkaydı. Geoffrey oldukça zayıf ve uzun boylu, Giacometti'nin ise kısa, tıknaz ve kaslı bir yapısı vardı. Biz de bunun üzerine gittik. Ayrıca yüzünü de genişlettik. Geoffrey kendini tamamen karaktere büründürebiliyor, ekranda bir cazibesi var ve oldukça da komik biri. Bizim için ideal kişiydi.

Lord rolünü oynayacak kişi bulmak çok zordu. En sonunda biri Armie Hammer'ı söyledi. Onu bir iki filmde izlemiş ve beğenmiştim. Bu rol için de çok uygun olacağını düşündüm. Görüştük ve senaryoya bayıldı. Bugüne dek birçok Hollywood yapımı büyük bütçeli filmde rol almıştı ve sanıyorum artık küçük, bağımsız bir filme girmeye hazırdı. Ve muhteşem oldu.

Ne yapıyor olursan ol, bir yaratı süreci geçiriyorsan; bir filmi, senaryoyu veya bir tabloyu tamamlarken hep tekrar tekrar düşünmesi çok mantıklı geliyor bana. Ancak en sonunda senden çıkıyor ve başka bir işe geçiyorsun. Resim çizmenin iyi yanı, her zaman dönüp küçük düzeltmeler yapabilme imkanının olması. Bu durum beni adeta büyülüyor. Bir çeşit ebedi memnuniyetsizlik gibi. Ve Giacometti'nin harika bir sözü var bununla ilgili: "Kendinden şüphe etmek için başarıdan iyi bir ortam yoktur."

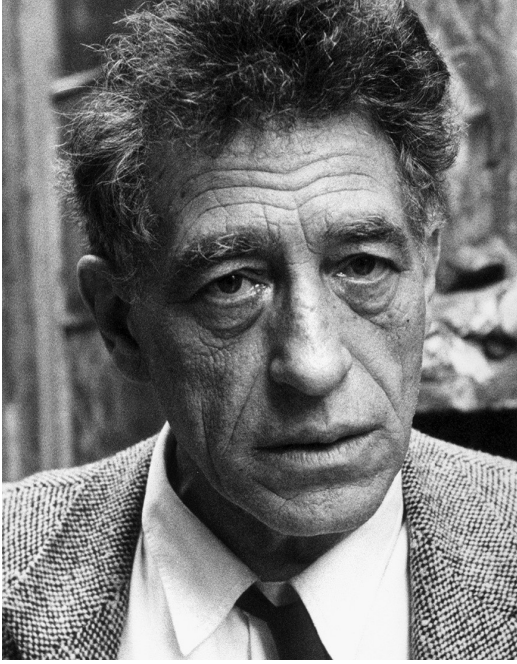
Olabildiğince gerçeği yansıtmak istiyorsunuz ancak aynı zamanda iyi bir etki yaratmanız da gerekiyor. Kanımca bizler ona ve hikayesine olabildiğince dürüst yaklaştık. James Lord ile tanışıyordum ve kitabın telif haklarını da bu şekilde kendisinden almış oldum. Lord bana Giacometti ile ilgili birçok hikaye anlattı ve bana çok yardımcı oldu. Ayrıca Giacometti hakkında yazılmış neredeyse her şeyi okudum. Çoğu diyalog, Lord'un anlatımlarından çıktı.

James Merifield muhteşem bir tasarımcı. Çok küçük bir bütçemiz vardı. Şanslıyız ki CGI teknolojisi gittikçe ilerliyor ve aynı oranda da maliyeti düşüyor. Böylece biz de kullanma fırsatı bulduk. Hem Paris'te olduğun fikrini inandırmakta, daha da önemlisi de en çok çekim yapılan mekan olan Giacometti'nin stüdyosunu aslına olduğunca uygun kurabilmemizde yardımcı oldu. Bir iki değişiklik yaptık ama yine de olabilecek en benzer stüdyoyu yarattık. Eserlerin yeniden yapımı da bir diğer zor görevdi. James, o dönemde stüdyosunda olabilecek olduğunu düşündüğümüz heykelleri yapacak üç genç sanatçı buldu. Çok zorlu bir görevdi ve muhteşem bir iş çıkardılar.

Bir oyuncu olarak kendinizi rahat hissedeceğiniz ve size karakteri bulmanızı sağlayacak bir kostüme ihtiyacınız vardır. Renk paleti çok spesifik ve oldukça doğaldı. Caroline bize ya montu ya rujuyla bir renk sıçraması verdi. Annette'in de aynı şekilde birçok kitapta tasvir edilen hardal rengi montu vardı. Giacometti'nin işleri çok doğal olduğu için biz de bu renk sıçramalarını kullandığımız bir palet yaratmak istedik.

Danny Cohen harikaydı çünkü ben şahsen sette ışıklarla ilgili endişe yaşamayı hiç istemiyordum. Hızlıca hareket edebilmek, oyuncular için her şeyin olabildiğince spontane gelişmesini istiyordum. Bu nedenle sahneleri çok hızlı çektik. Sette ışığı öyle hızlı ve güzel ayarlayabiliyordu ki... Bir düğme ile alacakaranlık, gün ışığı veya akşamüstü ambiyansını sağlayabiliyordu. Muhteşem bir ekip ile çalıştım. Catherine de aynı şekilde makyajları yapıyordu. Çok, çok şanslıydık.

Seyirciye vermek istediğim aslında Giacometti ve onun yaratım süreciydi. Bir sanatçının yaptığı işte oldukça ciddi olabildiği kadar aynı anda muhteşem bir espiri anlayışının, hiciv zekanın da bu sürece dahil olduğunu göstermekti. Ve tabii sürecin asla ve asla bitmediği. Yüzyıllardır sanatçıların yaşadığı -bence muhteşem olan- süreçlere içeriden bir bakış açısı sunmaya çalıştım.

ALBERTO GIACOMETTI HAKKINDA

Heykeltıraş, ressam, baskı sanatçısı ALBERTO GIACOMETTI İsviçre'nin İtalya sınırında 1901'de dünyaya gelmiştir. Giacometti'nin babası, Giovanni, Alberto'ya ve üç kardeşine erken yaştan itibaren sanat ilgisi aşılamış, tanınmış bir post-empresiyonist ressamdı. Giacometti Cenevre Güzel Sanatlar Akademisi'nden mezun olduktan sonra, Grande Chaumière'de Antoine Bourdelle'in öğrencisi olarak eğitim almak üzere 1922 yılında Paris'e taşındı. Orada Gerçeküstüçülük üzerinde yoğunlaştı, ve başarı basamaklarını hızla çıkararak, 1925'te ilk sergisini açtı. Eserlerinin kilit teması haline gelmiş, algılanmış gerçeklik kopyalaması işinin imkansız olduğunu, o sıralar düşünmeye başladığı bilinir.

Giacometti 1927'de, sürekli evi haline gelecek, 46 Hippolyte-Maindron sokağında bir stüdyoya taşınır. Sonralarında sağkolu olacak kardeşi Diego da yanına gelir. 1932'deki ilk kişisel sergisinin ardından Giacometti Gerçeküstüçülük akımından uzaklaşmaya başlar. 1936-1940'tan itibaren yaptığı işleri genelde insan kafası heykelleri ve portrelerdir.

Bu parçaların ortak özellikleri, modellerinin tek ve Diego, sanatçı Isabelle Rawsthorne (Delber) ve kızkardeşi Ottilia gibi Giacometti'nin şahsen tanıdığı kişilerden oluşmasıydı. Heykellerinin, çoğunlukla ulaşılması imkansız olarak düşündüğü bir hedef olan, gördüğünün birebir aynısını elde edebilmek için sürekli oyduğundan, kağıt kadar ince oldukları söylenir.

2.Dünya Savaşı esnasında Paris'i terk edip, karısı Annette Arm'la tanışacağı Cenevre'ye taşınır. 1945'te Paris'e döner ve sübjektif dünya görüşünü heykelleştirmeye 1946 ve 1947'de ünlü ince uzun heykel figürlerini üreterek başlar. Giacometti 1948 ve 1956 yılları arasında uluslararası üne ulaşır. Londra Paris, Zurich ve Basel'de sergiler açar, New York için büyük kamusal bir iş siparişi alır (red eder), ve 20. YY sanatına özgün katkısı olacak "Karanlık Kafalar" serisini geliştirir.

Giacometti 1956 yılında, kendisi için poz veren Japon filozof Isaku Yanihara ile yaptığı seanslarla tetiklenen, sanatsal bir bunalımdan geçer. Bu dönem iki yıl sürer, ta ki Caroline olarak tanınan hayat kadını Yvonne Poiraudeau ile tanışana kadar. Bu Giacometti'nin mirasının "son portreler" olarak atfedilen son döneminin başlangıcıdır.

Giacometti 1958'den 1960'a kadar Caronline'in neredeyse 30 portresini resmetmiştir. 1964'te Amerkialı yazar ve sanat simsarı James Lord, Giacometti için poz vermiştir. Bir sonraki sene de, son Diego heykelini yapmıştır. Son işi ise hayatı boyunca yaşadığı tüm yerleri temsil eden 150 parçalık bir taş basmasıdır.

Alberto Giacometti 1966'da arkasında sayısız bitmemiş resimler ve bir muhabir tarafından "tekrarlanan başarısızlıklar deposu" olarak betimlenen bir oda bırakarak, hayata gözlerini yumar.

James Lord Hakkında

JAMES LORD, yazdığı Pablo Picasso ve Alberto Giacometti'nin biyografileriyle tanınan Amerikalı bir yazardır. 1922'de varlıklı bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Lord, katı bir şekilde yetiştirilir. Güzel kalemine rağmen, çoğunlukla sınıf arkadaşlarının hedefleriyle dalga geçmesine maruz kalır, bir yatılı okuldan da atılır. Babasına homoseksüel olduğunu açıkladığında, babasının cevabı kendisini psikiyatra göndermek olmuştur. 1942'de Lord askere yazılmış ve Normandiya Çıkarması'ndan sonra Paris'e tayin edilmeden önce İstihbarat Bölümü'nde görev yapmıştır. Paris'teyken bir telefon görüşmesi sonucu Lord, Picasso ve o zamanlar metresi olan Dora Maar ile tanışacaktır. Bu, Lord, Picasso ve Maar arasındaki uzun süreli ilişkinin başlangıcı olacaktır.

Lord savaş sonrası ülkesine döndüğünde Wesleyan Üniversitesi'ne girer, fakat 1947'de diplomasız olarak Paris'e dönmek zorunda kalır. Lord, Picasso ile arkadaşlığına bıraktığı yerden devam eder, zamanını seyahat ederek, sanat simsarlığı yaparak ve sosyalleşerek geçirir.

Lord, Giacometti ile ilk 1952'de Paris'te Deux Magots kafede tanıştı. 10 yıl sonra Giacometti kendisinden ona poz vermesini istedi. Lord ve Giacometti hem portre için hem de Lord'un 1965'te yayınlanan kitabı "Bir Giacometti Portresi" kitabının temellerinin oluşması için 18 kereden fazla buluştular. 1966'da Giacometti'nin ölümü Lord'a sanatçının tüm biyografisini yazmak üzere ilham verdi, ve 1986'da, Giacometti'nin ölümünden 20 yıl sonra Lord karmaşık sanatçıyı yücelten daha uzun bir biyografi yayınladı. Lord 2009'da Paris'te öldü.